

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo mora, prometa
i infrastrukture

**Godišnje izvješće o provedbi Nacionalnog plana upravljanja
željezničkom infrastrukturom i uslužnim objektima
i razvoja usluga željezničkog prijevoza za
razdoblje do 2030. godine, za 2023. godinu**

Nositelj izrade: Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture

Izrađeno: lipanj, 2024.

SADRŽAJ

1. Uvod	3
2. Izvješće o provedbi posebnih ciljeva	4
2.1. Posebni cilj – Poboljšanje ekonomske i financijske održivosti upravljanja.....	4
željezničkim sustavom.....	4
2.1.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi posebnog cilja.....	4
2.1.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja.....	4
2.2. Posebni cilj - Unaprjeđenje usluga u željezničkom prijevozu.....	5
2.2.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi posebnog cilja.....	5
2.2.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja.....	6
3. Zaključak o provedbi nacionalnog plana tijekom izvještajnog razdoblja	8

1. Uvod

Vlada Republike Hrvatske je 29. prosinca 2022. godine donijela Odluku o donošenju Nacionalnog plana upravljanja željezničkom infrastrukturom i uslužnim objektima i razvoja usluga željezničkog prijevoza za razdoblje do 2030. godine od kada je započela provedba ovog dokumenta, kao srednjoročnog akta strateškog planiranja.

Nacionalni plan upravljanja željezničkom infrastrukturom i uslužnim objektima i razvoja usluga željezničkog prijevoza za razdoblje do 2030. godine (dalje u tekstu: Nacionalni plan) akt je strateškog planiranja kojim se utvrđuju razvojne potrebe i prioriteti ulaganja u području upravljanja javnim željezničkim društvima, uslužnim objektima, te unaprjeđenje usluga željezničkog prijevoza. Boljim upravljanjem i unaprjeđenjem razine usluga željezničkog prijevoza poboljšat će se održivost i konkurentnost željezničkog prometa te povećati broj korisnika usluga, kao i udio željezničkog prijevoza u ukupnom prijevozu.

Nacionalni plan sadrži srednjoročnu viziju razvoja upravljanja željezničkom infrastrukturom i uslužnim objektima te razvoja usluga željezničkog prijevoza, posebne ciljeve usklađene sa strateškim ciljevima Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine (dalje u tekstu: NRS 2030.), srednjoročne razvojne prioritete prema kojima su utvrđene mjere za provedbu posebnih ciljeva tijekom razdoblja važenja Nacionalnog plana. Kako bi se osiguralo učinkovito i transparentno mjerenje uspješnosti u provedbi Nacionalnog plana, za svaki su posebni cilj odabrani odgovarajući pokazatelji ishoda. Navedeni elementi čine cjeloviti strateški okvir Nacionalnog plana.

Posebni ciljevi Nacionalnog plana izravno doprinose postizanju strateškog cilja 10. Održiva mobilnost i ispunjenju pripadajućeg pokazatelja učinka utvrđenih u okviru razvojnog smjera Zelena i digitalna tranzicija NRS-a 2030.

Izvješće o provedbi Nacionalnog plana za 2023. godinu obuhvaća ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za svaki posebni cilj te opis napretka u provedbi svakog posebnog cilja i mjere predviđene svakim pojedinim ciljem. Postavljeno je sedam (7) pokazatelja ishoda koji su uvršteni u Biblioteku pokazatelja te učinkovitost kreiranih mjera i njihovog provođenja u odnosu na postavljene ciljne vrijednosti. U okviru postavljenih posebnih ciljeva, kreirano je 16 mjera za provedbu posebnih ciljeva.

Nositelj provedbe Nacionalnog plana je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.

2. Izvješće o provedbi posebnih ciljeva

2.1. Posebni cilj – Poboljšanje ekonomske i financijske održivosti upravljanja željezničkim sustavom

2.1.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi posebnog cilja

Naziv pokazatelja ishoda i oznaka (kod iz Biblioteke pokazatelja)	Početna vrijednost (2022.)	Ciljna vrijednost (2030.)	Ostvarena vrijednost (2023.)
OI.02.11.58 Subvencija po vlak-km u javnom putničkom prijevozu (EUR)	4,56	4,00	6,16
OI.02.11.59 prihod po zaposlenome u javnim željezničkim društvima (EUR)	40.284	60.920	53.646
OI.02.11.60 Udio visokoobrazovanih u ukupnom broju zaposlenih u javnim željezničkim društvima (%)	18,4	22	18,5

2.1.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja

Tijekom 2023. godine došlo je do povećanja sredstava po Ugovoru o javnim uslugama od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prijevozu u Republici Hrvatskoj (PSO ugovor). Na povećanje PSO-a 2023. u odnosu na 2022. utjecao je izostali prihod na temelju provedbe pilot-projekta besplatnoga javnog željezničkog prijevoza djece i učenika osnovnih i srednjih škola na području Republike Hrvatske, provedbe besplatnog prijevoza za stanovnike s područja Sisačko-moslavačke županije, pilot-projekta povoljnijeg prijevoza redovnih studenata i besplatnog prijevoza ukrajinskih državljana. Također, uslijed inflatornih kretanja povećani su troškovi poslovanja, odnosno tekuće održavanje voznog parka, usluga najma trase, usluga zamjenskog autobusnog prijevoza, troškovi rada, trošak kamata i drugo.

Temeljem Nagodbe između Republike Hrvatske i društva HŽ Cargo d.o.o., u svrhu restrukturiranja (dalje u tekstu: Nagodba) koju je Vlada Republike Hrvatske, na sjednici održanoj 22. prosinca 2022. godine, prihvatila Odlukom o prihvaćanju Nagodbe, tijekom 2023.

godine Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine od društva HŽ Cargo d.o.o. preuzelo je 15 nekretnina. Također, tijekom 2023. godine ostvaren je značajan napredak u vidu uređenja imovinsko - pravnih odnosa između društava HŽ Carga, HŽ Infrastrukture i HŽ Putničkog prijevoza, usuglašen je dug između HŽ Carga i HŽ Infrastrukture, čije plaćanje je preuzela Republika Hrvatska te je namireno dugovanje Republike Hrvatske utvrđeno Nagodbom prema HŽ Cargu, uplatom na žiro račun u iznosu od 14,5 milijuna eura, zbog čega društvo danas posluje stabilno i sa trajnom dozvolom za rad.

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 16. veljače 2023. donijela Odluku o pokretanju postupka traženja strateškog partnera i osnivanju Povjerenstva za provedbu postupka i predlaganje odabira strateškog partnera društva HŽ Cargo d.o.o. Od strateškog partnera očekuje se povećanje tržišnog udjela društva HŽ Cargo d.o.o.; povećanje opsega poslovanja u domaćem i međunarodnom željezničkom prometu s ciljem ostvarivanja snažne potpore daljnjem razvoju željezničkog teretnog potencijala u Republici Hrvatskoj; dokapitalizacija u svrhu potpore budućem razvoju društva HŽ Cargo d.o.o.; sudjelovanje u obnovi flote vagona i lokomotiva društva HŽ Cargo d.o.o., sukladno planovima širenja poslovanja i poticanje daljnjeg razvoja društva OV-Održavanje vagona d.o.o. prema vanjskim naručiteljima. Na temelju odluke Povjerenstva od 13. lipnja 2023. godine odabrana je zajednica ponuditelja (savjetnici) koja treba operativno voditi cijeli postupak. Savjetnici su do kraja 2023. godine izvršili dubinsko snimanje (pravno, financijsko, porezno, kadrovska, tržišno) i pripremili prvi dio dokumentacije koju je potrebno uputiti svim zainteresiranim partnerima. Trenutačno je cijeli postupak u fazi mirovanja dok Povjerenstvo ne donese odluku o nastavku planiranih aktivnosti.

2.2. Posebni cilj - Unaprjeđenje usluga u željezničkom prijevozu

2.2.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi posebnog cilja

Naziv pokazatelja ishoda i oznaka (kod iz Biblioteke pokazatelja)	Početna vrijednost (2022.)	Ciljna vrijednost (2030.)	Ostvarena vrijednost (2023.)
OI.02.11.28 Željeznički promet – ukupni godišnji prijevoz putnika (mil.)	13,5 (2021)	20	23,8

OI.02.11.61 Udio integriranog prijevoza putnika željeznicom u ukupnom prijevozu (%)	1	15	4,5%
OI.02.11.62 Prosječna ostvarena godišnja ocjena zadovoljstva putnika pruženom uslugom željezničkog prijevoza (1-5)	2	4	2
OI.02.11.04 količina robe u intermodalnim prijevoznim jedinicama u željezničkom prijevozu prema vrsti prijevoza i vrsti prijevozne jedinice (mil. t)	15,2 (2021)	19	16,2 (2022)

2.2.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja

U odnosu na 2022. broj prevezenih putnika veći je za 28,3 %, a putničkih kilometara za 40,5 %. Ulaganjima u željeznički sustav, odnosno investicijama u željezničku infrastrukturu i nabavom novih vlakova kontinuirano se radi na unaprjeđenju kvalitete usluge. Radovi vezani uz obnovu i modernizaciju pruga dovode do poremećaja u izvršenju voznog reda i uvođenja zamjenskog prijevoza autobusom, odnosno do kašnjenja, koja u najvećoj mjeri i dovode do nezadovoljstva putnika. Također, do kašnjenja dolazi i zbog trenutnog stanja željezničke infrastrukture, radi čega se uvode vožnje smanjenom brzinom te radi izvanrednih događaja i kvarova vozila.

Tijekom 2023. godine u promet je pušteno 14 novih niskopodnih vlakova kojima se kontinuirano unaprjeđuje kvaliteta pružene usluge. Ukupan broj novih željezničkih vozila za prijevoz putnika na kraju 2023. godine je 57 niskopodnih vlakova (51 elektromotorni vlak i 6 dizel-električnih motornih vlakova). Uvođenjem u promet novih niskopodnih vlakova kontinuirano se unaprjeđuje kvaliteta usluge željezničkoga putničkog prijevoza. Novi vlakovi opremljeni su rampama za ulazak osoba u invalidskim kolicima, imaju mjesta za bicikle, suvremeni informacijski sustav, besplatan pristup internetu.

U 2023. uvedeni su izravni brzi vlakovi od Zagreba do Siska, Zaboka, Križevaca, Karlovca i Duge Rese čime je unaprijeđena mobilnost građana.

Dodatkom Nacionalnom planu oporavka i otpornosti iz studenoga 2023. godine, projekt Nadogradnja informatičkog i prodajnog sustava te modernizacija vlakova s informatičkim sustavom je promijenjen te se sada naziva Modernizacija informatičkog i prodajnog sustava, a

obuhvaća četiri potprojekta: WiFi u vlakovima; modernizacija voznog parka HŽPP ugradnjom GPS sustava; usklađenje s informacijskom i kibernetičkom sigurnosti i nadogradnja podatkovnog centra sustava prodaje i novi sustav za prodaju karata. Završetak projekta planiran je do 30. lipnja 2026. godine.

U 2023. godini započelo je uvođenje usluge beskontaktnog plaćanja karticama u vlaku putem SoftPOS-a čime je omogućeno plaćanje karte u vlaku karticama ili digitalnim novčanikom. Unapređenje se vidi u pozitivnim reakcijama putnika koji karte kupuju u vlaku i koriste ovaj način plaćanja koji se s uvođenjem eura u Republici Hrvatskoj dodatno povećao.

Dana 4. rujna 2023. godine potpisan je ugovor sa zajednicom ponuditelja za izradu idejnog rješenja s uvidom u postojeće stanje objekta – dogradanja i obnova Tehničko-logističkog centra u Zagreb Ranžirnom kolodvoru. S obzirom da će do 2027. godine biti nabavljeno ukupno 84 nova vlaka, nužna je uspostava Tehničko-logističkog centra (TLC) na zagrebačkom području u kojemu je potrebno osigurati grupiranje svih tehnoloških aktivnosti potrebnih za organizaciju prijevoza putnika. TLC će biti smješten na području Ranžirnog kolodvora u Zagrebu, a čija lokacija je izabrana kako bi se prometno-tehnološke aktivnosti obavljale uz što manje operativne troškove smanjenjem vremena manipulacije, troškova zakupa trasa za prevoženje vozničkih sredstava do i od mjesta održavanja, troškova energije i angažiranosti strojnog i ostalog osoblja. Izgradnja TLC-a od velike je važnosti za cjelokupnu organizaciju željezničkoga putničkog prijevoza u Republici Hrvatskoj te gradsko-prigradskog putničkog prometa na širem području Grada Zagreba jer je Zagreb Glavni kolodvor ishodišno-ciljna točka najvećega broja putničkih vlakova. Kontinuirano se planiraju i investicije u ostale objekte za održavanje željezničkih vozila (Varaždin, Koprivnica, Osijek, Vinkovci, Split i Pula). U sklopu procesa zamjene starog voznog parka novim vozilima ulaže se u postojeće radionice kako bi se omogućilo kvalitetno održavanje u skladu s novim tehnologijama.

3. Zaključak o provedbi nacionalnog plana tijekom izvještajnog razdoblja

Provedba Nacionalnog plana upravljanja željezničkom infrastrukturom i uslužnim objektima i razvoja usluga željezničkog prijevoza za razdoblje do 2030. godine u skladu je s planiranim odnosno revidiranim vrijednostima.

Sukladno Strategiji razvoja željezničkog sustava Republike Hrvatske do 2032. godine i nacionalnim planovima postavljen je strateški okvir za transformaciju željezničkog sustava u cilju značajnog povećanja broja prevezenih putnika kao i tereta. Kontinuirano se provode mjere koje kao krajnji rezultat trebaju imati pružanje kvalitetne i pouzdane usluge u cilju što većeg korištenja željezničkog putničkog prijevoza koji kao jedan od efekata ima i smanjenje onečišćenja okoliša, a sve u skladu s Europskim zelenim planom.

Na provedbu posebnih ciljeva Nacionalnog plana utječe više faktora stoga se uslijed provođenja pilot-projekata besplatnog i povoljnijeg prijevoza povećao iznos subvencija po vlak-km u javnom putničkom prijevozu, no njihovim provođenjem potiče se korištenje javnoga željezničkog prijevoza, što je rezultiralo povećanjem broja putnika koji je i jedan od ciljeva reforme željezničkog sustava.

Realizacijom definiranih posebnih ciljeva unaprjeđuje se cjelokupni željeznički sustav u Republici Hrvatskoj.